

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Матеріали навчально-наукової
конференції з міжнародною участю

30 березня 2023 року

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

*Матеріали навчально-наукової конференції
з міжнародною участю 30 березня 2023 року*

ПОЛТАВА – 2023

7. Триндаде А.Р. Информационные и коммуникационные технологии и развитие человеческих ресурсов / А.Р. Триндаде // Дистанционное образование. – 2000. – № 2. – С. 5-9.
8. Що таке дистанційна освіта: як вона працює? [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.vsemisto.info/osvita/2355-sho-take-vysha-osvita-jakvona-prazuije>.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ Й ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ РАДІОЛОГІЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ

Васько Л.М., Баштан В.П., Почерняєва В.Ф., Нестуля К.І., Дудник Т.А.

Полтавський державний медичний університет

Викладання радіології та радіаційної медицини потребує проведення цілеспрямованих методичних заходів щодо підготовки майбутніх лікарів, пріоритетом яких є підвищення кваліфікації та практичних фахових умінь, широке використання в навчальному процесі інноваційних технологій навчання.

Ключові слова: викладання радіології та радіаційної медицини, інноваційні технології навчання.

The teaching of radiology and radiation medicine requires the implementation of purposeful methodical measures for the training of future doctors, the priority of which is the improvement of qualifications and practical professional skills, the wide use of innovative teaching technologies in the educational process.

Keywords: teaching radiology and radiation medicine, innovative teaching technologies.

Одним з актуальних завдань, яке стоїть перед викладачами вищих медичних навчальних закладів, є поглибленість і фундаментальність основи навчання предмета, упровадження нових технологій навчання для систематичного вдосконалення власної майстерності в умовах сучасного стрімко змінюваного світового наукового середовища. А інтеграція викладання і правильна організація навчального процесу дозволяють передати здобувачам освіти більший обсяг інформації й навчити використовувати її в практичній діяльності [1;2].

Разом із тим, значне збільшення кількості сучасних методів променевої діагностики в арсеналі практичної медицини щодо визначення різноманітної патології органів і систем організму потребують підвищення рівня викладання цієї дисципліни у вищих медичних закладах.

У наш час ведеться інтенсивний пошук і впровадження нових форм і методів навчання здобувачів, тому серед основних завдань, які має ставити перед собою сучасний викладач, такі: проведення навчання в інтерактивному режимі; підвищення інтересу здобувачів до дисципліни, що вивчається, зокрема радіології; наближення навчального процесу до практики повсякденного життя, а саме: формування навичок комунікації, адаптація до швидкоплинних умов життя, соціалізація, підвищення психологічної стресостійкості, навчання навичок урегулювання конфліктів.

Останніми роками в діагностику інтенсивно впроваджують засоби автоматизації, електроніки, обчислювальної техніки й нові способи і методи отримання медичних діагностичних зображень, зокрема за допомогою ультразвукових, рентгенівських, магнітно-резонансних і емісійних томографічних досліджень [1;3;6].

Процес навчання у вищій школі неможливий без інтеграції знань, які засвоюють здобувачі освіти на різних курсах навчання, особливо під час практичних занять. Сучасні методи підготовки здобувачів до майбутньої професійної лікарської діяльності з питань вибору методів променевої діагностики і кваліфікованого трактування морфологічних змін багатьох патологічних процесів захворювань серцево-судинної системи, легень, травного каналу, гепатобіліарної, сечостатевої систем, кісток і суглобів передбачають тісну інтеграцію кафедри радіології з іншими кафедрами щодо викладання теоретичних питань.

Для підвищення рівня підготовки професійно кваліфікованих спеціалістів перш за все необхідно мати правильно сформульовану навчальну програму, яка містить сучасну наукову інформацію, що подається в логічній послідовності й має зв'язок із попередніми темами. А нова система співпраці викладача зі здобувачами освіти вимагає нового покоління підручників, навчально-методичних матеріалів. Ураховуючи брак навчально-методичної літератури з предметів «Радіологія» і «Радіаційна медицина», співробітниками кафедри було підготовлено й видано підручники й навчальні посібники згідно з тематичними планами практичних занять (підручники: «Радіологія», «Радіаційна медицина», «Radiation medicine»; навчальні посібники: «Засоби захисту організму від дії іонізуючого випромінювання», «Means of protecting the body from the effects of ionizing radiation», «Лікування та профілактика гепатотоксичних реакцій, які виникають при проведенні хемопроменевої терапії», «Променева діагностика запальних захворювань зубів та щелеп» та ін.).

Загальновідомо, що теоретичні знання є важливим підґрунтям для опанування практичних навичок і формування клінічного мислення. Разом із тим, теоретичний рівень знань дуже легко перевіряється набором відповідних задач і тестів. Контроль знань має велике виховне значення: дисциплінує здобувачів освіти, виховує відповідальність, спонукає до змагання й забезпечує систематичну роботу з вивчення дисциплін «Радіологія» і «Радіаційна медицина».

Тож можна впевнено зазначити, що перевірка знань, умінь здобувачів впливає на результати й перебіг усього навчального процесу. Але до контролю висуваються певні вимоги, яким повною мірою відповідає тестовий контроль. Тестування як один із методів контролю є зручним, надійним, оперативним і об'єктивним. Але має й певні недоліки, через які тестування не можна застосовувати як єдиний метод об'єктивної оцінки знань і вмінь. У навчальному процесі тестування обов'язково має поєднуватися з іншими формами, методиками й методами навчання й контролю. Зокрема, застосування теоретичних знань на практиці [3;5].

Так, здобувачі, які добре опанували практичні навички, орієнтуються в клінічних ситуаціях, здатні обґрунтувати їх теоретично і, визначивши променеві ознаки того чи іншого захворювання, чітко формулюють клініко-

рентгенологічний висновок. Постійне опанування й закріплення практичних навичок у здобувача покращує засвоєння теоретичного матеріалу і сприяє розвитку клінічного мислення.

До того ж, із метою підвищення викладацької майстерності, запозичення досвіду, узгодження навчального матеріалу викладачами кафедри практикуються взаємні відвідування занять із наступним їх обговоренням на методичних нарадах кафедри. Адже викладач сьогодні – це високоосвічена, самодостатня, відкрита, комунікабельна, спроможна до саморозвитку людина, яка цінує особистісний потенціал здобувачів освіти.

Основною формою організації навчання у вищій школі залишається лекція. До лекції ставляться певні вимоги: моральний бік лекції й викладача, науковість та інформаційність, доказовість і аргументованість, наявність достатньої кількості яскравих, переконливих прикладів, фактів, обґрунтувань, документів і наукових доказів, емоційність викладу інформації, активізація мислення слухачів, постановка запитань для роздумів, чітка структура і логіка розкриття послідовно викладених запитань, методична обробка – виведення головних думок і положень, підкреслення висновків, повторення їх у різних формулюваннях, викладання доступною і зрозумілою мовою, використання, за можливості, аудіовізуальних дидактичних матеріалів. Структура лекції залежить від змісту і характеру викладеного матеріалу, але існує загальна структурна основа, яку застосовують до будь-якої лекції. Це, передусім, – повідомлення теми і плану лекції та суворе його дотримання [3-5].

Саме проведення лекції вимагає дослідження з проблеми застосування інноваційних технологій навчання, оскільки за наявності різних методів навчання у вищому навчальному закладі лекція залишається провідним методом навчання. Інноваційні технології навчання спрямовані на розв'язання педагогічних проблем, які досі вирішувалися по-іншому. Значної уваги потребує вдосконалення лекцій як основної організаційної форми навчання у вищій школі, серед яких розрізняють лекцію-прес-конференцію, лекцію-бесіду, лекцію-візуалізацію, лекцію-диспут і різновиди семінарів [4;6].

Також має значення і якість технологій навчання у вищому навчальному медичному закладі, що безпосередньо впливає на рівень фахової підготовки майбутніх радіологів. Для активізації пізнавальної діяльності здобувача, забезпечення його внутрішньої мотивації до навчання викладач має застосовувати на практичних заняттях інтерактивну технологію навчання. Це допомагає здобувачу розвивати творчий потенціал і професійне мислення [2].

Особливо гостро стоїть питання інтеграції навчального процесу із закладами охорони здоров'я. Це дозволяє ознайомити здобувачів із будовою сучасних діагностичних апаратів, із правилами позиціонування при дослідженні різних органів і систем, із новітніми методами й методиками в променевій діагностиці. Базою кафедри є Полтавський обласний клінічний онкологічний диспансер, де раз за тиждень відбуваються клінічні розбори складних випадків і неуточнених діагнозів. Студенти активно беруть участь у таких засіданнях, обговореннях і розборах [1;3;6].

Поглиблення мотивації до навчання, забезпечення активності роботи студента впродовж року і безперервність післядипломної медичної освіти, активна позиція і гнучкість вищої медичної освіти відповідно до сучасних потреб стали невід'ємною складовою підвищення доступності й покращення якості медичної допомоги на сучасному етапі.

Отже, важливою умовою підвищення якості підготовки майбутніх лікарів є розвиток і вдосконалення форм і методів контролю якості викладання й навчальних досягнень здобувачів освіти. А впроваджені в наш час інтенсивні методи навчання неминуче ведуть до нового пошуку в напрямі підвищення ефективності викладання й широкого використання в навчальному процесі інноваційних технологій навчання.

Список використаної літератури

1. Сучасні методологічні аспекти викладання радіології / Васько Л.М., Жукова Т.О., Почерняєва В.Ф. [та ін.] // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Полтава: Ред-вид відділ ВДНЗУ «УМСА», 2020. – С. 31-32.
2. Лутаєва Т. В. Світовий досвід і тенденції розвитку університетської освіти : навч. посіб. / Т. В. Лутаєва, Л. Г. Кайдалова. – Х. : НФаУ, 2015. – 168 с.
3. Компетентнісний підхід – контроль якості освіти / Жукова Т.О., Васько Л.М., Почерняєва В.Ф. [та ін.] // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Полтава: Ред-вид відділ ВДНЗУ «УМСА», 2018. – С. 94-95.
4. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії / М.М. Фіцула. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. – 168 с.
5. Васьков Ю.В. Сучасні освітні інноваційні концепції. Педагогічні теорії, технології, досвід / Ю. В. Васьков. – Харків, 2000. – 120 с.
6. Нові інформаційні технології в забезпеченні якості медичної освіти / В.Ф. Почерняєва, Л.М. Васько, Т.О. Жукова // Інноваційні інформаційні технології у вищій медичній освіті : матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Полтава: Ред-вид відділ ВДНЗУ «УМСА», 2012. – С. 146-148.

Зміст

ДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ <i>Ждан В.М., Дворник В.М., Аветіков Д.С., Беляєва О.М.</i>	3
МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО ЯКІСНОГО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРІ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ <i>Акімов О.Є., Соловйова Н.В., Міщенко А.В., Назаренко С.М., Заколодна О.Є., Костенко В.О.</i>	7
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ В ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ <i>Баштан В. П., Гагал О.В., Муковоз О. Є., Яковенко Л.Д.</i>	8
ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Безега М.І., Зачепило С.В., Гасюк Ю.А.</i>	10
КЕЙС-МЕТОД НАВЧАННЯ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ» <i>Безега М.І., Соннік Н.Б., Лобурець В.В., Лобурець А.В., Джіров О.Р.</i>	12
НАВЧАЛЬНІ ВІДЕО ЯК ОДИН ІЗ ПРОВІДНИХ МЕТОДІВ ЗДОБУВАННЯ ЗНАНЬ У СУЧАСНІЙ ДИДАКТИЦІ <i>Безшпочний С.Б., Джіров О.Р., Соннік Н.Б., Лобурець В.В., Подовжній О.Г.</i>	13
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД ЯК СКЛАДОВА ЯКІСНИХ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ <i>Бєлікова І.В., Ляхова Н.О., Хорош М.В., Руденко Л.А.</i>	15
МІСЦЕ КЛІНІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ СЕРЕД ІНШИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ У СТРУКТУРІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ МЕДИЧНИХ ВИШІВ <i>Білаш С.М., Пирог-Заказникова А.В., Коптєв М.М., Проніна О.М., Олійніченко Я.О.</i>	17
ТЕХНОЛОГІЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ В ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ <i>Богиня Л.В., Кушпіль Н.О., Овчаренко О.В.</i>	19
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ <i>Бойченко О.М., Мошель Т.М.</i>	22
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ Й ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ РАДІОЛОГІЇ ТА РАДІАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ <i>Васько Л.М., Баштан В.П., Почерняєва В.Ф., Нестуля К.І., Дудник Т.А.</i>	24
ПІДТРИМКА ПСИХОЕМОЦІЙНОГО БАЛАНСУ ПІД ЧАС АУДИТОРНИХ І ОНЛАЙН-ЗАНЬЯТЬ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ ПЕРШОГО РОКУ НАВЧАННЯ <i>Вечерок О.М., Трусова Л.В., Скальська С.А.</i>	26
СОЦІОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ <i>Владимирова В.І.</i>	27
СУЧАСНІ СТАНДАРТИ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО- ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ: ВИКЛИКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ <i>Волошина Л.І., Скікевич М.Г.</i>	30
ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ГОЛОВНОЇ СКЛАДОВОЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ <i>Гаврильєв В.М., Буханченко О.П., Іваницька О.С., Бойко І.В.</i>	31
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Герасименко С.Д., Колачинський В.Г., Гордієнко Л.П., Малинський О.Ю., Литвиненко М.І.</i>	33
ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНОЇ Й НАУКОВОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА В СТУДЕНТСЬКІЙ НАУКОВІЙ ГРУПІ КАФЕДРИ В УМОВАХ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ КЛІНІКИ <i>Гоголь А.М., Колісник І.А., Панькевич А.І., Новіков В.М., Коросташова М.А.</i>	35
ОБҐРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ВИВЧЕННЯ ОСНОВ МОНІТОРИНГУ Й ОЦІНЮВАННЯ В ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я <i>Голованова І.А., Краснова О.І., Ляхова Н.О., Плужнікова Т.В.</i>	37
МЕДИЧНА ОСВІТА І РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ GOOGLE ДЛЯ ОНЛАЙН- НАВЧАННЯ: ВИКЛИКИ Й ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР <i>Голованова І. А., Харченко С. В., Ляхова Н. О., Костріков А. В.</i>	38
КОМПЕТЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ В МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Гринь В.Г., Шерстюк О.О., Костиленко Ю.П., Гринь К.В., Корчан Н.О., Підлужна С.А.</i>	40